

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZ PRIORYTETOWY

CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Nazwa krajobrazu: Łutowiec

Kod krajobrazu: 24-341.31-040

Położenie administracyjne: Gmina Niegowa, Powiat myszkowski

**Katowice, Warszawa
2025**

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

fot. okładka:

Wzgórze z ostańcami skalnymi. Wchodząca roślinność krzewiasta. (fot. Jerzy Nita)

1 METRYCZKA OGÓLNA KRAJOBRAZU

Nazwa Krajobrazu	Łutowiec
ID	979
Kod krajobrazu	24-341.31-040
Typ, podtyp krajobrazu	4d - Bezleśne skałki i murawy naskalne
Typ rzeźby terenu*	D - Krajobrazy wzgórzowe
Kod mezoregionu*	341.31
Nazwa mezoregionu*	Wyżyna Częstochowska
Typ krajobrazu naturalnego*	Wyżyn i niskich gór
Nazwa krajobrazu naturalnego*	Węglanowe i gipsowe - erozyjne: zwartych masywów ze skałkami
Kod podokręgu geobotanicznego*	C.4.1.a
Nazwa podokręgu geobotanicznego*	Ogrodzeniecko-Mstowski
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej*	47
Nazwa krajobrazu roślinności potencjalnej*	Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe
Kod regionu historyczno-kulturowego*	II.A.27
Nazwa regionu historyczno-kulturowego*	Ziemia Nidziańska i Pinczowska
Położenie administracyjne	Gmina Niegowa, Powiat myszkowski
Powierzchnia (ha)	26,56

*podano dla jednostki dominującej

2 CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Krajobraz priorytetowy - bezleśne skałki i murawy naskalne okolic Łutowca.

Krajobraz wskazany jako priorytetowy w wyniku:

- zastosowania algorytmu w zakresie kryterium unikatowości ze względu na istnienie obiektu archeologicznego oraz obiektów architektury militarnej - strażnicy w Łutowcu;
- oceny eksperckiej z kryterium ważności ze względu na nagromadzenie walorów geomorfologicznych (ostańcowych form skalnych w obrębie terenów osadniczych i wśród użytkowanych pól). Krajobraz znajduje się w zasięgu licznych form ochrony, w tym: Natura 2000 "Ostoja Kroczycka" położonego w obszarze Parku Krajobrazowego "Orlich Gniazd" oraz w obrębie korytarza ekologicznego "Częstochowa - wschód".

3 WALORY KRAJOBRAZOWE

Walory przyrodnicze

Krajobraz wykształcony wokół grzędy skalnej z licznymi ostańcami skalnymi (Zamkowa, Knur, Locha i Warchlak, tworzące tzw. Grupę Knura, Łysej, Ule, Słoń i Różowa Ścianka i Czarny Kamień) i niewielkimi jaskiniami o układzie równoleżnikowym, u podnóża której, poza krajobrazem priorytetowym rozwinęła się wieś Łutowiec z systemem wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk. Całość krajobrazu stanowi bardzo interesującą kompozycję przestrzenną zamkniętą wokół

krajobrazami leśnymi. Walory przyrodnicze chronione są Parkiem Krajobrazowym "Orlich Gniazd", częściowo obszarem Natura 2000 Ostoja Kroczycka PLH240032. Krajobraz w części znajduje się także w zasięgu korytarza ekologicznego "Częstochowa wschód". Miejscami prowadzona jest ochrona czynna, służąca odsłonięciu unikatowych skalnych form ostańcowych.

Walory kulturowe

Bardzo niewielkie, słabo widoczne pozostałości budowli obronnej prawdopodobnie o charakterze wieży mieszkalno-obronnej z XIV lub XV wieku położonej na wapiennym ostańcu (390 m.n.p.m.)

Do chwili obecnej zachowały się relikty muru długości około 4,5 metra i szerokości ok. 0,6 m. Z majdanu gospodarczego i fortyfikacji ziemnych pozostały nikłe ślady. Na dziedzińcu znajdują się mury przyziemia domu mieszkalnego z zachowanymi częściowo piwnicami. Do niedawna jeszcze istniał fragment ściany budynku, ale obecnie pozostaje już w całkowitej ruinie. Wśród obiektów kulturowych wyróżnia się także Krzyż na skale.

Fizjonomia krajobrazu

Krajobraz stanowi malownicze wnętrze, otoczone lasem. Ze wsi Łutowiec widok na ostańce skalne - od strony wschodniej ciąg widokowy umożliwiający obserwację muraw i skalnych ostańców. Ze skał (punkt widokowy) roztacza się widok na sąsiednie krajobrazy. Przez obszar przebiega niebieski turystyczny Szlak Warowni Jurajskich.

4 DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

ZDJĘCIE NR 1

Malownicza droga we wsi Łutowiec na przepolu krajobrazu priorytetowego. (fot. Jerzy Nita)

ZDJĘCIE NR 2

Najlepiej wyeksponowany ostaniec Łutowca (fot. Jerzy Nita)

ZDJĘCIE NR 3

Skała z pozostałościami strażnicy (fot. Jerzy Nita)

ZDJĘCIE NR 4

Skałka "oksfordzka" (ostaniec) z krzyżem (fot. Jerzy Nita)

ZDJĘCIE NR 5

Skałka w kształcie baszty w Łutowcu (fot. Jerzy Nita)

5 DOKUMENTACJA KARTOGRAFICZNA

POŁOŻENIE KRAJOBRAZU PRIORYTETOWEGO

